

ที่ นร ๑๒๐๖/๑

สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอรื้อหรือเรื่องการมอบหมายอำนาจหน้าที่นายทะเบียนอาสาสมัครเกษตร สาขาอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างอิง หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๒๑๒.๒/๑๘๑๒๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกความเห็นคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัย
ปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน ที่ ๒/๒๕๖๓ เรื่อง กระทรวงมหาดไทยขอรื้อ
การมอบหมายอำนาจหน้าที่นายทะเบียนอาสาสมัครเกษตร สาขาอาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรม

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือหรือเกี่ยวกับการมอบหมายอำนาจหน้าที่
นายทะเบียนอาสาสมัครเกษตร สาขาอาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๐ ว่า เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูป
ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสามารถมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ “นายทะเบียน” ได้หรือไม่
โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายใด และในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับมอบหมายจากเลขาธิการสำนักงาน
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เป็น “นายทะเบียน” ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสามารถมอบหมายหรือ
มอบอำนาจต่อให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ได้หรือไม่ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายใด นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. ขอเรียนว่า คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและ
วินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวแล้ว ความละเอียดปรากฏตาม
สิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุนทรี สุภาสงวน)

รองเลขาธิการ ก.พ.ร. ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการ ก.พ.ร.

กองกฎหมายและระเบียบราชการ

โทร. ๐๘ ๕๓๖๔ ๒๔๖๓ (พนรัตน์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๒๓๐

www.opdc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nr1200@opdc.go.th

บันทึกความเห็นคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับ
การตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน
ที่ ๒/๒๕๖๓

เรื่อง กระทรวงมหาดไทยขอหารือการมอบหมายอำนาจหน้าที่นายทะเบียนอาสาสมัครเกษตร
สาขาอาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กระทรวงมหาดไทย มีหนังสือ ที่ มท ๐๒๑๒.๒/๑๘๑๒๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงสำนักงาน ก.พ.ร. แจ้งว่า โดยที่ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๕ กำหนดคำนียาม “นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรมอบหมาย อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรได้มอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้ซึ่งเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มอบหมายเป็นนายทะเบียน ต่อมาเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๗๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียน และกำหนดให้มอบอำนาจต่อให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การปฏิบัติราชการของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นไปด้วยความถูกต้องตามระเบียบ กฎ กฏหมายกำหนด กระทรวงมหาดไทย จึงขอหารือ ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสามารถมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ “นายทะเบียน” ได้หรือไม่ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายใด
๒. ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับมอบหมายจากเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เป็น “นายทะเบียน” ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสามารถมอบหมายหรือมอบอำนาจต่อให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ได้หรือไม่ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายใด

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหา
กฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินพิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย โดยมีผู้แทน
กระทรวงมหาดไทย ผู้แทนจังหวัดพะเยา ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร และผู้แทนสำนักงาน
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง โดยชี้แจงหน้าที่และอำนาจของนายทะเบียน
ตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๐
เพิ่มเติมว่า นายทะเบียนมีหน้าที่ในการขึ้นทะเบียนอาสาสมัครเกษตร บันทึกข้อมูล รายงานข้อมูล
อาสาสมัครเกษตร เพิกถอนรายชื่ออาสาสมัครเกษตร และการออกบัตรประจำตัวอาสาสมัครเกษตร
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรผู้เป็นนายทะเบียนตามกฎหมายจึงมอบหมายหน้าที่ของนายทะเบียน
ให้กับหัวหน้าส่วนราชการที่มีอาสาสมัครเกษตรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เช่น กรมประมง
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินพิจารณาพิจารณาแล้ว เห็นว่า โดยที่มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรีได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว การมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งนั้นก็ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายเฉพาะกำหนด แต่หากกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการโดยทั่วไปให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่นปฏิบัติราชการแทนตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ ดังนั้น จากข้อหารือดังกล่าวจึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาก่อนว่า การมอบอำนาจนายทะเบียนมีการกำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นการอย่างอื่นหรือไม่ เห็นว่าโดยที่ข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดคานิยาม “นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรมอบหมาย ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรฯ ได้กำหนดเกี่ยวกับการมอบหมายให้บุคคลเป็นนายทะเบียน มิใช่การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม การที่อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรจะใช้ดุลพินิจมอบหมายให้ผู้ใดเป็นนายทะเบียนตามระเบียบฉบับดังกล่าว จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

โดยที่ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้นายทะเบียนอาสาสมัครเกษตรมีหน้าที่และอำนาจในการรับรองสถานภาพการเป็นอาสาสมัครกิตติมศักดิ์ และดำเนินการขึ้นทะเบียนอาสาสมัครเกษตรกิตติมศักดิ์ที่ได้รับการคัดเลือก ดำเนินการจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนอาสาสมัครเกษตรกิตติมศักดิ์^๒ หรือ

^๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

^๒ ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๔ วรรคสอง และวรรคสาม ให้อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นนายทะเบียนอาสาสมัครเกษตรกิตติมศักดิ์ มีอำนาจรับรองสถานภาพการเป็นอาสาสมัครเกษตรกิตติมศักดิ์ และดำเนินการขึ้นทะเบียนอาสาสมัครเกษตรกิตติมศักดิ์ที่ได้รับการคัดเลือก

ในกรณีที่มีเหตุให้สถานภาพของอาสาสมัครเกษตรกิตติมศักดิ์สิ้นสุดลง ให้หน่วยงานที่ดูแลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรนั้น รายงานให้คณะกรรมการนโยบายอาสาสมัครเกษตรทราบและแจ้งให้นายทะเบียนอาสาสมัครเกษตรกิตติมศักดิ์ดำเนินการจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนอาสาสมัครเกษตรกิตติมศักดิ์ต่อไป

การกำหนดให้นายทะเบียนจัดให้มีการคัดเลือกคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรกรที่พื้นวาระแล้ว^๓ ซึ่งหน้าที่อำนาจของนายทะเบียนอาสาสมัครเกษตรกรตามบทบัญญัติดังกล่าวนี้ เป็นอำนาจในการปฏิบัติราชการปกติทั่วไป อันเป็นลักษณะงานประจำที่มีได้อาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทั้งมิใช่กรณีที่ต้องมีการใช้ดุลพินิจในการขึ้นทะเบียนหรือจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียน แต่เป็นการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายและกฎระเบียบกำหนดไว้เท่านั้น ประกอบกับระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรมอบหมายเป็นนายทะเบียน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้มีบันทึกข้อความ ที่ กษ ๑๐๐๙/ว ๑๗๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ มอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้ซึ่งเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมอบหมายเป็นนายทะเบียน ดังนั้น เมื่อเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้รับมอบหมายให้เป็นนายทะเบียน และอาจมอบหมายให้ผู้อื่นเป็นนายทะเบียนได้ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบบันทึกข้อความกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ กษ ๑๐๐๙/ว ๑๗๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียนตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ และบันทึกข้อความกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ กษ ๑๐๐๙/ว ๑๗๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ ออกคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๗๐/๒๕๖๓ มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียน และกำหนดการมอบอำนาจต่อให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เมื่อการมอบหมายให้เป็นนายทะเบียนตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงไม่สามารถมอบอำนาจนายทะเบียนตาม ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่อย่างไรก็ดี ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับบันทึกข้อความกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ กษ ๑๐๐๙/ว ๑๗๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ และคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๗๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓ มอบหมายให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็น

^๓ ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๒๘ วรรคสี่ ภายในเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรกรพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสามให้นายทะเบียนจัดให้มีการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรขึ้นใหม่แทนคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรกรที่พื้นวาระแล้ว

นายทะเบียนตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร
พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้

ทั้งนี้ เมื่อมีการมอบหมายแล้ว ผู้มอบหมายมีหน้าที่กำกับดูแล ติดตามและรับผิดชอบ
การปฏิบัติราชการของผู้รับมอบหมาย และมีอำนาจแนะนำการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบหมายได้

สิพิมพ์ สุภาสงวน

(นางสาวสุนทรี สุภาสงวน)

รองเลขาธิการ ก.พ.ร. ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการ ก.พ.ร.

สำนักงาน ก.พ.ร.

ธันวาคม ๒๕๖๓